

Одеський національний медичний університет
Факультет фармацевтичний
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

Силабус з дисципліни
Підготовка офіцерів запасу галузі знань «Охорона здоров'я»

Обсяг	3 кредити ECTS, 90 годин
Семестр, рік навчання	V -VI семестри, 3 н.р.
Дні, час, місце	Кафедра медицини катастроф та військової медицини, вул. Піроговська, 2 поверх Дні та час – згідно розкладу занять
Викладач (-і)	доц. Панченко О.Є., ас. Басюк В.С., ас. Третяк О.М.
Контактний телефон	048-7227259
E-mail	vkafod@ukr.net
Робоче місце	Кафедра медицини катастроф та військової медицини
Консультації	Кафедра медицини катастроф та військової медицини

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися на очних зустрічах (практичні заняття, відпрацювання).

Заняття проводяться на кафедрі, згідно до розкладу.

За умов карантину заняття будуть проводитися на платформі MTeams або Zoom, Viber.

Дні відпрацювань пропущених занять – четвер, субота.

Приєм студентів по особистим питанням:

- Завідувач кафедри – четвер з 14.00 до 15.00;
- Завуч кафедри – вівторок з 14.00 до 15.00.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – Підготовка офіцерів запасу галузі знань «Охорона здоров'я».

Пререквізити: вивчення дисципліни «Підготовка офіцерів запасу галузі знань «Охорона здоров'я»» базується на вивченні студентами навчальних дисциплін блоків гуманітарної, соціально-економічної і природничо-наукової підготовок та предметів професійної підготовки навчання та інтегрується з цими дисциплінами; закладає основи теоретичних знань та практичних навичок з організації і проведення лікувально-евакуаційних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів, у тому числі з організації надання домедичної допомоги та первинної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру та бойових умовах.

Постреквізити: закладає основи формування знань, умінь та навичок, які визначаються кінцевими цілями програми, необхідних у наступній професійній діяльності для проведення невідкладних дії та організаційних заходів, спрямованих на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані

та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я, що здійснюються на місці події.

Мета курсу – формування знань, умінь і компетентностей для збереження здоров'я та життя людини за умов надзвичайних ситуацій мирного часу і в бойових умовах, проводити заходи організації медичного забезпечення в умовах надзвичайного стану.

Основні завдання:

- визначити основні принципи оцінки стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру і в бойових умовах;
- оволодіти навичками надання домедичної допомоги постраждалим і пораненим при основних невідкладних станах.
- опанувати основи організації медичного забезпечення населення і військ як складової системи медичного забезпечення населення держави з урахуванням основних положень Кодексу цивільного захисту, Закону Про екстрену медичну допомогу, Воєнної доктрини України.
- засвоїти організацію і порядок проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення і військ в залежності від масштабу та характеру санітарних втрат у військах та серед населення.

Очікувані результати:

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- вміти надавати домедичну допомогу постраждалим за умов надзвичайних ситуацій мирного часу і в бойових умовах.
- проводити заходи організації медичного забезпечення в умовах надзвичайного стану;
- планувати заходи організації та управління в діяльності військового лікаря.
- проводити лікувально-евакуаційні заходи;
- визначати тактику надання екстреної медичної допомоги;
- мати навички надання екстреної медичної допомоги та виконання медичних маніпуляцій.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі практичних (50 год.) занять, організації самостійної роботи студентів (40 год.).

Методи навчання

Основними формами занять із навчальної дисципліни є практичні заняття та самостійна робота студентів. Під час викладання дисципліни використовуються такі методи навчання: пояснення, розповідь, демонстрація презентацій, бесіда, аналіз нової інформації, відпрацювання практичних навичок з надання невідкладної медичної допомоги, виконання індивідуальних завдань.

Зміст навчальної дисципліни

Розділ «Домедична допомога в екстремальних ситуаціях»

- 1 Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого
- 2 Кровотечі і методи їх зупинки
- 3 Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога
- 4 Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах
- 5 Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях
- 6 Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах
- 7 Засоби масового ураження. Домедична допомога
- 8 Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого
- 9 Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога

Розділ «Основи організації медичного забезпечення населення і військ»

- 1 Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій
- 2 Основи цивільного захисту населення
- 3 Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення
- 4 Організація цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів
- 5 Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗСУ в умовах збройних конфліктів
- 6 Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ

Перелік рекомендованої літератури

Розділ «Домедична допомога в екстремальних ситуаціях»

Основна (базова)

1. Конституція України, 1996 (ст. 3, 16, 49, 50, 106, 138).
2. Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров’я”, 1992 (ст.37).
3. Закон України “Про екстрену медичну допомогу”, від 05.07. 2012 р. №5081-VI.
4. Домедична допомога: Навч.-метод. посіб. для вищих мед. (фарм.) закладів. Схвалено МОЗ / О.Ф. Козлова. — К., 2017. — 49 с., іл., м’яка обкл.
5. Перша медична допомога: Підручник для мед. учил., коледжів, академій, інститутів медсестринства. — 4-те вид., випр. Затверджено МОЗ / Петриченко Т.В. — К., 2018. — 272 с.
6. Екстрена медична допомога військовослужбовцям на догоспітальному етапі в умовах збройних конфліктів, за редакцією професора Бадюка М.І., навчальний посібник, – Київ. – 2018 – 203 с.
7. Біобезпека, практичний poradnik, за редакцією академіка НАМН

України, доктора медичних наук, професора В.М. Запорожана, доктора медичних наук, професора М.І. Бадюка, Одеса, ОНМедУ – 2018 – 431 с.

8. Екстрена медична допомога травмованим на догоспітальному етапі: навчальний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін.] – Київ. – 2016 – 400 с.

9. Стандарт підготовки І-СТ-3: Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини (видання 2). К: «МП Леся», 2015. – 148 с.

10. Стандарт підготовки «Фахова підготовка санітарного інструктора роти (батареї)» (видання 1) – Київ. – 2015 – 191 с.

11. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи): посібник // за редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Рощина. – Київ. Юстон. – 2016. – 212 с.

Допоміжна

1. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін.] – К.: НВП "Інтерсервіс", 2014. – 84 с.

2. Військово-медична підготовка / Під редакцією професора Бадюка М.І. – К.: МП «Леся», 2007. – 482 с.

3. Основи виживання: заходи, що забезпечують життєдіяльність в умовах автономного існування при надзвичайних ситуаціях. Навчальний посібник. ІДУЦЗ УЦЗУ, УНПЦЕМД та МК МОЗ України. Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. [Гур'єв С.О., Миронець С.М., Рощин Г.Г. та ін.] – К.: 2009 – 209 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Міністерства охорони здоров'я України: <http://www.moz.gov.ua/>.

2. Інформаційно правовий портал «Закони України»: <http://uazakon.com/>.

3. Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги: Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 129. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/

Розділ «Основи організації медичного забезпечення населення і військ. Основна (базова)

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв.1996 р. – К.: Преса України. – 1997.–С.80.

2. Закон України „Основи законодавства України про охорону здоров'я“, 1992 (ст.37).

3. Закон України „Про правовий режим надзвичайного стану“, 2000 (1, 4-9,13, 16, 27-29).

4. Кодекс цивільного захисту України(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458)

5. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 5 липня 2012 р. № 5081V1.

6. Указ Президента України від 16.01.2013 р. № 20/2013 «Деякі питання Державної служби України з надзвичайних ситуацій»

7. Постанови Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 р. № 1116 «Про затвердження Типового положення про центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф».

8. Закон України «Про Збройні Сили України», Редакція від 28.07.2016р.

9. Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу», в останній чинній редакції від 30 березня 2017 року.

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 р. №253 „Про затвердження Порядку використання захисних споруд цивільного захисту (цивільної оборони) для господарських, культурних та побутових потреб“

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004р. №368 „Про затвердження порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру за їх рівнями“.

12. Організація медичного забезпечення військ: Підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти України III-IV рівнів акредитації / За редакцією професора Бадюка М.І. – К.: “МП Леся”, 2014. – 430 с.

Допоміжна

1. Васійчук В.О. Основи цивільного захисту: навч. посіб. – Львів, 2010. – 384 с.

2. Військово-медична підготовка / Під редакцією Бадюка М.І. – К.: МП «Леся», 2007. – 482 с.

3. Русаловський А. В. Цивільний захист: навч. посіб. / За наук. ред. Запорожця О.І. – К.: АМУ, 2008. – 250 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Верховної Ради України: Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

2. Сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій: Режим доступу: <http://www.mns.gov.ua/>.

3. Сайт Міністерства охорони здоров'я України: Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua/>.

4. Інформаційно правовий портал «Закони України»: Режим доступу: <http://uazakon.com/>.

5. Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги: Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 129. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/.

6. Европейская база данных «Здоровье для всех». Копенгаген: ЕРБ ВОЗ. – // Режим доступу: <http://www.euro.who.inf>.

7. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях» // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/192-99-%D0%BF>.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях у вигляді усного опитування, письмових робіт або тестових завдань. Результати поточного контролю відображаються у журналі обліку навчальних занять за 4 бальною шкалою – оцінками «5», «4», «3», «2». Наприкінці вивчення дисципліни поточна

успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх поточних оцінок, округлене до двох знаків після коми.

Знання осіб, які навчаються в університеті, оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за чотирьохбальною шкалою за такими критеріями:

– «відмінно» – студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– «добре» – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного або при аналізі практичного змісту;

– «задовільно» – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не достатньо вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

– «незадовільно» – студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Форми і методи підсумкового контролю

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. До заліку допускаються студенти, які виконали усі види робіт, передбачені навчальною програмою, та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Самостійна робота студентів.

Теми СРС визначені навчальною програмою з дисципліни.

По кожній темі СРС студент повинен підготувати реферат або доповідь по питанням, які не входять до тематичного плану практичних занять.

Оцінка СРС проводиться на останньому практичному занятті 4 та 5 семестрах.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Умови освоєння курсу:

- Обов'язкове відвідування занять;
- Активність під час практичних занять;
- Підготовка до занять, СРС і т. інше;
- Бути терпимим, відкритим і доброзичливим;
- Конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на всіх заняттях;
- Бути пунктуальним.

Неприпустимо:

- Пропуски занять з неповажних причин;
- Запізнення і самовільне покидання навчального класу або лекційної аудиторії (за запізнення студент не допускається на заняття/лекцію, тому що він порушує хід навчального процесу. Також за порушення дисципліни студент видаляється з аудиторії і отримує «нб»);
- Користування мобільними телефонами, планшетами, ноутбуками, смартгодинниками, тощо під час практичних занять та лекцій;
- Порушення будь-яких правил встановлених морально-етичним кодексом ОНМедУ.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання пропущених практичних/лекційних занять проводиться згідно розкладу відпрацювань кафедри, черговому викладачу. Розклад чергувань викладачів кафедри розміщений на інформаційному стенді для студентів. Відпрацювання пропущених практичних/лекційних занять відбувається щочетверга та в суботу.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

1. Самостійне виконання навчальних завдань;
2. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
3. Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
4. Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компоненту освітньої програми;
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо;
- повідомлення суб'єкта, який здійснює фінансування навчання (проведення наукових досліджень), установи, що видала грант на навчання

(дослідження), потенційних роботодавців, батьків здобувача вищої освіти про вчинене порушення;

- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання;
- відрахування з Університету.

Політика щодо відвідування та запізнь. Запізнення на заняття та лекції – не припустимі. У разі запізнення студент не допускається до навчальної аудиторії та отримує «нб» у журнал.

Мобільні пристрої. Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту студент видаляється з заняття або лекції та отримує «нб» у журнал.

Поведінка в аудиторії. Поведінка студента в навчальних аудиторіях має відповідати правилам встановленим морально-етичним кодексом університету.